

ŽELEZNIČAR

GLASILO SLOVENSkih ŽELEZNIŠKIH NASTAVLJENCEV

UREDNIŠTVO

se nahaja v Trstu ulica Madonnina 15,

UPRAVNIŠTVO

Dunaj V. — Zentagasse 5

Izhaja v Trstu 1 in 15 vsaki mesec

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

ooo Rokopisi se ne vračajo. ooo

Naročnina:

za celo leto 4.40 K

za pol leta 2.20 K

za četrt leta 1.10 K

Posamezna številka 18 vin.

Naš sklad za posmrtno odpravnino.

Is novo ustanovljenega sklada za posmrtno odpravnino se je izplačalo določene zneske zaostalim za posmrtno slučajem:

Güttel Friderik, Ustje n/L.; Dubicky Fran, Toplice na Češkem; Denk Marija, Lundenburg; Kinast Josip, Zellerndorf; Degelsegger Terezija, Stainach-Irdning; Knapil Ana, Dunaj II.; Zabernig Jakob, Běljak; Kemptner Cecilja, Klein-Reifling.

Smatramo kot našo dolžnost, da Vas še enkrat opozorimo na ugodnosti, ki jih postanejo deležni tisti člani, ki še do 31. marca 1912 pristopijo skladu za posmrtno odpravnino. Ugodnosti so sledeče:

Vsi člani Spl. pravovarstvenega in podpornega društva, ki so v tem društvu včlanjeni s 1. januarjem 1912 že tri mesece, in pristopijo podpornemu skladu najkasneje do 31. marca 1912, nimajo karencne dobe, to se pravi, da imajo takoj pravico do podpore zaostalim, ki pride nanje.

Osebe, ki pristopijo Spl. pravovarstvenemu društvu in podpornemu skladu za zaostale do 31. marca 1912, imajo trimesečno karencno dobo, to je, da imajo pravico do podpornega deleža šele takrat, ko so že tri mesece člani podpornega sklada za zaostale.

Isti, ki pristopijo Spl. pravovarstvenemu in strokovnemu društvu in podpornemu skladu za zaostale šele po 31. marcju 1912., imajo dveletno karencno dobo, to je, da jim pritiče podporni delež šele po dveletnem članstvu v podpornem skladu.

Za člane, ki umró vsled železniške nezgode še pred dovršeno karencno dobo, se smatra karencno dobo z dnevom smrti kot dovršeno.

Ker se torej more kratko karencno dobo nuditi le tistim članom, ki pristopijo skladu do 31. marca 1912, opozarjamo funkcijonarje, zaupnike in člane, da se bo pri poznejšem pristopu brezpogojno vztrajalo na dveletni karencni dobi.

Nadalje naznanjamo, da prične plačevanje prispevkov v tistem mesecu, v katerem pristopi član podpornemu skladu. Vsi člani, ki so na primer meseca januarja pristopili podpornemu skladu za zaostale, imajo od tega časa plačevati prispevke.

Ob enem prosimo blagajnike krajevnih skupin, da takoj vposljejo izpolnjene pristopne izjave.

Novo pristopne izjave je naročiti, nemške pri centrali na Dunaju, slovenske in italijanske pa pri železničarskem tajništvu v Trstu.

Centralno vodstvo.

Solidarnost in organizacija.

Čut solidarnosti in iz njega izhajajoče solidarno ravnanje ljudi je utemeljeno že v človeški naravi. Solidarnost interesov, ki jo opazujemo med pripadniki iste skupine ali

istega razreda, je protiutež v boju proti vsem, je združujoč moment v boju za obstanek, moč, ki združuje ljudi medtem ko jih razganjajo osebni interesi. Boj za obstanek je dvojen. Na eni strani je proti sovražnim naravnim silam, na drugi pa boj tekmecev med seboj. Prva oblika boja tvori čut solidarnosti, ker le v tesni medsebojni združitvi, v tesni zvezi v svrhu vzajemne pomoči v vseh nestanovitnih slučajih življenja, so bili pradobni ljudje v stanu zmogovito prestati boj z naravo. Kako pa naj bi bilo mogoče človeku boriti se proti pradobnim velikanskim živalim in razdejalnemu besu naravnih sil, če ne v tesni medsebojni združitvi? Druga bojna oblika, konkurenčni boj za korito ali pa boljši pašnik, je proizvajal egoizem, brezobzirno prodiranje lastnih interesov na stroške drugih. Tudi ta boj se je tekom časa razvil v skupno borbo za obstanek, ker bi bil boj posameznika brezuspešen. Tako vidimo, kako vodi boj za obstanek, ki vihra v naravi in ne da oddiha človeštvu od pradobe pa do sedanjega časa, do solidarnosti in organizacije.

Čut solidarnosti se pojavlja iz človeških instinktov in celo v živalstvu nam je možno zasledovati njegovo sled. Že v začetku človeške zgodovine najdemo človeštvo združeno v skupine in verjetno je, da so ljudje v pradobi iz živalskega ali polživalskega stanja v skupinah vstopili v človeško žitje. V takih skupinah je gospodovalo temeljno načelo: »Eden za vse, vsi za enega!« in pripadniki skupine so trdno držali skupaj. Skupna tla, iz kojih so vzklili, skupni boj za obstanek, ki so ga bojevali, vse to jim je bila trdna vez, in ta solidarnost jim je dala trdnost na znotraj in moč na zunaj. Seveda je sprva gospodovala solidarnost le v notranjosti skupine, ker proti vsem tujim ljudem, ki so bili izven skupnosti, se je bil boj do uničenja. Tuje in sovražno je bil eden in isti pojem, kakor nas uči jezikoslovje in tako je tudi umljivo, da se je pristaša lastne skupine smatralo prijateljem in tovarišem, medtem ko se je pristaša tujih skupin smatralo smrtnim sovražnikom. Vsled tega je bilo dovoljeno tudi vsako poškodovanje tujega imetja in življenja, toda napram tovarišem je bila solidarnost sveta dolžnost. Kdor je oropal, okradel ali osleparil tujca, ali pa ga celo umoril, je bil v očeh svojih tovarišev in prijateljev junak. Kdor pa je ranil ali oškodoval tovariša, je bil smrtivreden zločinec. Ta dvojna morala, ki se je razvila v prvotnih človeških tolpah, se še dandanes ni popolnoma preživela. Tudi dandanes se smatra kot hujši in ostudnejši zločin, če kdo oškoduje svojega lastnega tovariša, kakor če to stori popolnoma tujemu človeku. Členi roparske družali, ki so z vsem svetom v boju, vzdržujejo medsebojno zvestobo in izkazujejo skupinsko solidarnost v požrtvovalnosti do smrti. Tudi v skupini potujočih rokodelskih pomočnikov nikogar ne skli vest, če ukrade

kakemu kmetu klobaso ali pa hlače; kdor pa svojemu lastnemu tovarišu kaj ukrade, se ga smatra lumpom in se ga splošno zaničuje.

Toda povrnimo se zopet v pradobo človeške družbe. Posamezne majhne skupine, ki so se poprej najbrž brez miru klatile po svetu, so se tekom časa stalno naselile in razvile v ljudska plamena. Tu pa se pojavi plemenska zavednost. K skupnosti tal pride še skupnost jezika, vere, navad itd., kakor tudi skupnost usode, ki so jo doživeli. Ljudje, ki so iz istega kraja in ki so mnogo skupnega doživeli, čutijo nekako privlačno silo do svojih ožjih tovarišev. Tako se je med plemenskimi tovariši pojavila medsebojna naklonjenost, ki vkljub vsem sporom nikdar ni popolnoma prenehala. V eno ljudstvo združena plemena je vezalo narodno čuvstvo in dasiravno gre dandanes naš pogled že čez meje, je vendar čut skupnosti enega ljudstva tudi za nas v sedanosti še vedno močna vez. Posebno v časih nevarnosti in sile se ta čut pojavi v elementarno silo in potegne mase seboj. In naj se v teoriji še tako povdarja stališče mednarodnosti, v praksi življenja in tudi v praksi čelavskega gibanja se mora računati z narodno zavestjo.

V normalnih časih je to seveda izgubilo mnogo svoje prvotne moči. To neovržno dejstvo nam je jasno s tem, da sta se v enem in istem ljudstvu razvila dva razreda, ki sta ločena po globokem prepadu. Nasprotja gospodarske, socialne in pravne vrste so ljudske tovariše odtujile drugega drugemu in jih obsovala: raztrgala so ljudstvo v dva dela. Vsled brezobzirnega postopanja gornjih plasti napram spodnjim se je pojavilo razpoloženje, ki udušuje čut vzajemnosti in mnogokrat povzroči, da pozabimo, da smo otroci enega ljudstva. Prišlo je tako daleč, da pristaši izkoriščenega razreda ne vidijo v svojem izkoriščevalcu sodeželana in ljudskega tovariša, ki bi mu morali izkazovati solidarnost, temveč le svojega smrtnega sovražnika, proti kateremu se je boriti z združenimi močmi. Kdo bi ugovarjal, da povsod kjer so nepremostljiva nasprotja, se izpodrinja plemenska solidarnost in da na njeno mesto stopa razredna solidarnost? Izkoriščevalci raznih dežel se čutijo med seboj solidarne in se med seboj lažje sporazumejo, kakor pa z lastnimi delavci. Zlata Internacionala, mednarodnost denarnega žaklja, se dandanes pojavlja tako jasno, da napram njej izpuhtijo vse nacionalne fraze. Na drugi strani pa opazujemo, kako se med proletarci najrazličnejših narodov in dežel pojavlja mednarodna naklonjenost in kako sega solidarnost, medsebojna pomoč v sili čez deželne meje.

Brezdvomno se je čut solidarnosti pojavil v prvi vrsti v najmanjših skupinah in se potem razširjal v vedno večjih krogih čez pleme in ljudstvo do mednarodnosti. Seveda je ta čut tem močnejši, čim manjši je krog,

Železniški komisar dr. Grabscheid predlaga z ozirom na pozen čas, da se ugotovi, o katerih točkah spomenice se je že govorilo in o katerih še ne.

Temu se ugodi. Najprej se prečita nekatere že prejšnji dan prečitane splošne zahteve.

Ravnateljški tajnik navaja k temu, da je izpremenitev prehodnih določb na podlagi sklepa ravnateljske seje z dne 6. maja 1911 načelno izključena.

Nato se prečita zahteve pisarniških slug.

Član personalne komisije Herzig navaja k temu, da se je glede imenovanja pisarniških slug dohodne kontrole pisarniškim pomočnikom na ravnateljški seji sprejelo sledeči sklep: »Ta želja je v splošnem neizvedljiva; v posameznih slučajih se na to itak ozira, če so dani zato potrebni predpogoji.« Ta sklep velja za vse pisarniške slug.

Železniški komisar dr. Grabscheid navaja, da je bila prva točka glede stabilizacije do 31. decembra 1909 v družbino službo vstopivših zapisovalcev vóz kot pisarniške pomočnike odklonjena vsled sklepa ravnateljske seje. Ta sklep je utemeljen po okrožnici 282 A, 1909, ki določa stabilizacijo za pisovalcev vóz kot pisarniške pomočnike, kar se nanaša na zapisovalce voz, ki so bili ob času izdaja te okrožnice že kot zapisovalci vóz v službi, ter prišli 1. julija 1909 do stabilizacije. Ta določba ne vpliva na poznejši v okrožnici 497 A 1909 izdan obris za zapisovalce vóz.

Pri prečitaju točk glede skladišnih mojstrov in nadzornikov navaja član personalne komisije Wendl, da se je vsled prošnje na premetno ravnateljstvo v Gradcu in še nekaterih drugih postajah določilo en del akorda kot odškodnino za čezurno delo.

Nato se je prečitalo želje prožnih vranavalecev, premikalnega osebja, lampistov in vratarjev.

Član personalne komisije Osmec opozarja, da je pri zahtevah vratarjev izpustiti zadnji odstavek.

Potem pridejo zahteve postajnih nadzornikov, pisalcev nakladnih listov in skladišnih slug.

Član personalne komisije Wendl povdarja, da se je pisalcem nakladnih listov svoječasnno obljubilo stabilizacijo.

Prečita se sklep ravnateljske seje, na kateri se je to odklonilo. Potem se prečita sklep ravnateljske seje, na kateri se je odklonilo od strank predložene zahteve.

Član personalne komisije Osmec, izjavlja, da vztraja pri navedenih zahtevah; vlakospremljevalci so vratarjem obljubili tozadevno podporo.

Osmec podpira predloge Herziga glede podelitve starih personalnih okrožnic in zapisnikov personalne komisije članom personalne komisije. Članom personalne komisije, ki pridejo od zunaj, je tudi izplačevati višje dijete, ker s sedanjimi ne morejo na Dunaju izhajati. Že sama soba stane K 3.20.

Nato zaključí predsednik sejo.

Sklenjeno in podpisano:

Administrativni ravnatelj kod predsednik personalne komisije:

Ravnateljški tajnik kod tajnik personalne komisije:

Dr. Domenego,

Namestnik strojnega ravnatelja kod podpredsednik personalne komisije:

Verifikatorja:

Ivan Krysta, bločno-signalni sluga.

Josip Wagner, čuvaj.

Zapisnikar:

D. Charlemont.

III. Državna konferenca

čuvajskega osebja vseh avstrijskih železnic.

Kakor smo že poročali v zadnji številki našega lista, se je dne 12. februarja vršila na Dunaju v Delavskem domu v X. okraju državna konferenca čuvajskega osebja vseh avstrijskih železnic. V ospredju razprav je bilo vprašanje glede nočne doklade. Bila pa je ta konferenca izredno važna za čuvajsko osebje. Ker je vlada od zahtevanih 38 milijonov kron zapostavila 17 milijonov, je še nadalje ostala stara krivica, da se izmed vseh kategorij, ki opravljajo nočno službo, edino le čuvajem ne da nočne doklade. Že vsled te okolnosti je bilo potrebno sklicati to konferenco, da se zastopnikom te kategorije nudi prilika, na novo zavzeti stališče v tej zadevi. Na konferenci pa se je razpravljalo tudi o drugih jako važnih vprašanjih in posebej s stanjem organizacije med čuvaji, tako da si moremo obetati lepих uspehov od te konference.

Na konferenci je bilo navzočih 173 delegatov, ki so zastopali 139 krajevnih skupin. Nadalje so bili prisotni: Člana centralne personalne komisije drž. žel. sodruga Sommerfeld in Spielmann, člana personalne komisije južne železnice Herzig in Wagner kakor tudi več članov personalnih komisij drž. in zasebnih železnic. Centralo naše organizacije je zastopal sodr. Adolf Müller,

uredništvo Eisenbahnerja pa sodr. Krawany Za pokrajinska tajništva so bili navzoči sodrugi Brodecky, Kopač, Kaczanowski in Koranda. Poslanec sodr. Tomschik je prišel kasneje na konferenco, ker je bil prej zadržan vsled nujnih opravkov.

V predsedništvo konference so bili izvoljeni sodrugi Brandstätter kot predsednik, Pfeffer kot namestnik in Süß kot zapisnikar.

Ko je sodr. Adolf Müller obrazložil namen konference, je kot poročevalec k dnevnemu redu povzel besedo sodr. Sommerfeld, ki je izvajal med drugim sledeče:

Čuvaji le predobro vedo, da jih uprava železnice povsod zapostavlja. Uvrstilo se jih je sicer v kategorijo slug, toda ministerstvo meni, da je s tem že zadosti zanje storilo. Mi smo si uvrstitev drugače predstavljali. Menili smo, da bomo z uvrstitvijo dobili vse, kar imajo slug III. kategorije. Toda v tem oziru ministerstvo ni držalo dane besede. Lahko konstatiramo, da se je starejšim čuvajem zgodila velika krivica. Njih večina je po 25 do 30-letnem službovanju šele v plačilni stopnji 1000 ali pa 1100 kron. Ugovarja se nam: pa bi se bili prej zato pobrigali. Kako pa bi bilo to mogoče pred leti, ko se je delalo organizaciji take težkoče? Kar se je zgodilo, pustimo za nami, ter izjavimo, da moramo tudi za te ljudi delati. — Glede zenačenja ostrin se je bati, da starejši slug nikdar ne bodo prišli na tisto mesto kamor spadajo. — Tudi glede službene obleke se nas je precej prevarilo. Takrat se nam je reklo, da je še toliko starega sukna in neprevlečenih kožuhov v zalogi, da se čuvajem ne more dati enake obleke kot ostalim slugam III. kategorije. To pa se nam je reklo le zato, da bi se na zadevo pozabilo. Če bi bilo res toliko neprevlečenih kožuhov v zalogi, zakaj jih pa čuvaji ne dobijo pravočasno? Sploh pa so goli kožuhi jako nepraktična obleka. Že v personalni komisiji sem navedel, kakšna maškarada bi bila, če bi čuvaj n. pr. h kakemu pogrebu šel v golem kožuhu. To je seveda vzbudilo veselost pri zastopnikih železniškega ministerstva, pomagalo pa ni nič in čuvaji bodo z vso resnostjo morali zastopati to zadevo. Vztrajati moramo pri predlogih, ki smo jih vložili v personalni komisiji. Letos še sploh ni bila sklicana centralna personalna komisija in posamezna ravnateljstva že prakticirajo kar pismeno rešitev za ravnateljško personalno komisijo, namesto ustmene. Če centralna komisija letos ne bo sklicana, se je bati, da se bo tekom prihodnjih pet let z novo personalno komisijo ravnatoko postopalo kakor s staro. — Z ozirom na vprašanje razdelitve službe smo predlagali tri načrte. Toda na stranskih progah še ni uvedena niti 16/16-urna služba. Še sedaj obstojijo turnusi, v katerih je služba v kričnem razmerju napram počitku. Centrala naše organizacije je storila v tej zadevi kar je bilo mogoče in se je v posameznih slučajih v tem oziru tudi zboljšalo. V splošnem pa je vse pri starem. — Kar se tiče nočne doklade, se nam je baje vsled tega ne da, ker se je izvršilo uvrstitev čuvajev v III. kategorijo. Nadalje se nam zatrjuje, da bi stalo štiri milijone kron, če bi se dalo nočno doklado vsem čuvajem in njih nadomestovalcem. Ta znesek je gotovo previsoko preračunan, ker čuvaj in nadomestovalec ne bi dobila oba hkrati nočne doklade. Razventega pa bi se po normah za čuvaje v mnogih slučajih izpadla pravica do nočne doklade, tako da bi po natančnih proračunih bil potreben kvečjemu znesek dveh milijonov kron. Pričakujemo od socialne demokratične francije v parlamentu, da bo zastavila vse sile, da izvjuje še ostalih 17 milijonov kron za železničarje in da bo vsled tega rešena tudi ta zahteva čuvajev. Tudi pri zenačenju ostrin se namerava čuvaje izločiti z izgovorom, da so bili čuvaji uvrščeni v III. kategorijo. Poslanec sodr. Tomschik je v tej zadevi takoj posredoval pri železniškem ministerstvu. Posredovanje je imelo ta uspeh, da je že

ležniško ministerstvo zagotovilo, da bodo tudi čuvaji deležni zenačenja ostrin. Pri zenačenju ostrin pa se ne všteta provizoričnih službenih let, vsled česar bodo prizadeti v prvi vrsti čuvaji pri prometu. Nujno potrebno je, da se tudi za te uslužbence kaj stori.

Sedaj je potrebno, da zastopniki osebja zunaj stvar tako opisujejo kakor je v resnici, da se nevolja osebja ne obrne proti poštenim zastopnikom njega interesov in proti organizaciji, temveč proti pravim krivcem, ki vedno ovirajo osebje, da ne more naprej. Mase uslužbencev morajo biti poučene o tem, da se le korak za korakom da doseči zboljšanja in da mora bolje postati, če se osebje tesno združi v enotni organizaciji in da je nesloga osebja le njegovim nasprotnikom dobrodošla. (Živahno odobravanje.)

Nato se je razvila živahna debata.

Na predlog sodruga Schuh se je za pregledovanje vloženih predlogov izvolilo komisija, v kateri so bili sledeči sodrugi: za c. kr. državne železnice: Ullmann, Uhlik, Paul, Kosina, Oppelt, Skrdla, Schuh, Schotterböck, Chladnik, Sojer, Knilich in Poloszak, za buštiehradsko železnico: Winkler in Frits, za južno železnico: Holzer in Wagner, za Ustje-Topliško železnico Schill in za železnico Dunaj-Aspang Lenz.

Sodr. Adolf Müller je tekom debate izvajal o organizatoričnih in taktičnih vprašanjih. Povdarjal je, da se je pri akcijah uslužbencev ozirati na to, da ni le en del, ki zahteva, temveč da hoče priti do vpliva tudi drugi del, to je podjetnik. Ogorčenje uslužbencev radi najhnik zboljšanj naj se ne obrne proti organizaciji, temveč proti podjetniku in nedelavnemu delu uslužbencev. Dobili bomo vedno le toliko, kolikor bomo imeli moči. Z našo kritiko smo meščanske poslance prisilili, da so v zbornici glasovali za 38 milijonov kron. Pri zadnji konferenci akcijskega komiteja nam je zastopnik socialno demokratične parlamentarne frakcije zagotovil, da naši poslanci ne bodo mirovali, dokler ne bodo železničarji dobili polnega zneska. Na nas je ležeče, da skrbimo za potrebno agitacijo in pouk. Dokazano je, da tudi čuvaji lahko mnogo dosežejo, če se trdno oklenejo organizacije. Torej je dolžnost vsakega posameznega čuvaja, da prispeva svoj del za utrditev organizacije in s tem ustvari boljši izgled za dosego še neizvršenih zahtev. (Burno odobravanje.)

Nato je poročal sodr. Sommerfeld o delu komisije za pregledovanje predlogov ter poročal, da se stavi sledeče zahteve čuvajev, odnosno da se pri tistih, ki se jih je že stavilo, vztraja:

Zahteve čuvajev:

1. Pri izpitih naj se izpraša kandidate iz vseh panog čuvajske službe, to je: iz cele inštrukcije XVIII.

2. Oproščanje dolžnosti čiščenja trave na progi in kidanje snega za prožne in ambulante čuvaje, ter prometnih čuvajev čiščenja ogib.

Ta dela naj opravlja progovozdrževalno osebje.

3. Odpravo ženske službe.

4. Izpremenitev naslova »čuvaj« na sledeči način: »prožni čuvaj« v »prožni nadzornik«, »ogibni čuvaj« v »ogibni nadzornik«, »kontrolni čuvaj« v »namestni kontrolor«, »bločni čuvaj« in »bločno signalni sluga« v »bločni nadzornik«.

5. Definitivno nastavljenje za čuvaja naj se izvrši po enoletnem provizoriju kot pomožni čuvaj.

Sprejem za pomožnega čuvaja naj se izvrši takoj ko delavec trajno opravlja službo, odnosno ko nastopi kot permanenlen nadomestni čuvaj.

Zboljšanje avtomatike.

6. Podelitev dveletnih napredovalnih rokov in imenovanje bločno signalnih slug in kontrolnih čuvajev na večjih železniških obratnih uradih in skupnih postajah poduradnikom, ko dosežejo plačilno stopnjo 1200 kron.

7. Skrajšanje napredovalnih rokov tistim čuvajem, ki službujejo že nad 15 let, da bodo tudi oni mogli doseči najvišjo plačilno stopnjo.

8. Vsem čuvajem, vstevši bločno signalne in kontrolne čuvaje, ki so bili leta 1905 ali že prej nastavljeni z mesečno plačo 48 kron, oziroma letno plačo 576 kron, je skrajšati naslednja dva napredovalna roka vsakega za eno leto.

9. Vsem čuvajem in bločno signalnim slugam, ki so bili svoječasno stabilizirani v plačilnih stopnjah 648, 650 in 700 kron, je skrajšati prihodnji napredovalni rok za eno leto.

10. Skrajšanje nošne dobe za službeno obleko čuvajskega osebja po sledečih normah: Čepico od 2 na 1 leto, bluzo od 3 na 2 leti, plašč od 4 na 3 leta. Namesto dosejanega golega kožuha je čuvajem podeljevati prevlečen krutek kožuh in kučmo kakor vlakovnemu osebju.

11. Podelitev plaščev ogibnim, ambulantsnim in prožnim čuvajem, v južnih pokrajinah pa vsemu čuvajskemu osebju platenne hlače.

Kakor čuvajem, je podeliti službeno obleko tudi nadomestovalcem.

12. Nadomestitev golih kožuhov čuvajskega osebja s prevlečenimi. Podelitev s kožuhovino podvečenih sukenj bločnim in vlakojarnim čuvajem, ki so jih prej že dobivali.

13. Podelitev enake službene obleke čuvajem pri vratih, kakor jo že dobivajo nočni čuvaji.

14. Ureditelj časa službe in počitka za čuvajsko osebje na vseh premikalnih postajah in dunajskih lokalnih progah na 12/24-urno, na ostalih progah na 16/24-urno in in končno na progah z rednim osemurnim nočnim počitkom na 16/16-urno službo in počitek.

15. Splošno zvišanje premije za brzovlake na progah, kjer vozi mnogo brzovlakov, od 24 na 40 kron in od 40 na 80 kron za čuvaje in razdelitev iste po številu brzovlakov, ki vozijo po dotičnih progah.

16. Podelitev nočne doklade v znesku po 1 krono za vse čuvajsko osebje, vstevši bločno signalne sluge in kontrolne čuvaje.

17. Podelitev paršala za obutev prožnim, ambulantsnim in ogibnim čuvajem.

18. Razširitev predorne doklade na čuvaje.

19. Brezplačno dostavljanje kuriva prožnim čuvajem potom c. kr. progov zdravniških sekcij.

20. Povečanje starih čuvajskih hiš. Čimprej možno postavljanje čuvajnic in njih opremo z umivalniki, brisačami in pljuvavniki.

21. Podelitev primerne pisalne paršala ambulantsnim čuvajem in čuvajem na rampah.

22. Podelitev podzemnih premij ambulantsnim čuvajem železniških prog na pasu in v dunajskih predkrajih.

23. Čuvajem lastna stranska poslopja kakor hleve, skednje itd. naj c. kr. državno-železniška uprava odkupi. Pri kupnih pogajanjih naj bo navzoč en član personalne komisije.

Ti predlogi so bili soglasno sprejeti, ravnatko tudi sledeči predlogi, ki so se jih predlagali uslužbenci južne železnice:

a) Preskušanje čutnih organov (vid, sluh itd.) naj se ne vrši v delovnih sobah, temveč praktično na kolodvorih, pri čemer pa ni vporabljalni barvnih tabel, temveč prava signalna sredstva.

b) Z ozirom na draginjo živil naj v svrhu zenačenja ostrin napredujejo vzvratno s 1. januarjem 1912 vsi tisti uslužbenci, ki bi imeli napredovati 1. julija 1912, oziroma 1913.

c) Vsem čuvajem, ki niso deležni zenačenja ostrin in so še bili nastavljeni s plačo 600 ali pa 660 kron, je prihodnji napredovalni rok skrajšati najmanj za pol leta.

Komisija za pregledavanje predlogov je

priporočala sledečo resolucijo, ki je bila tudi soglasno sprejeta:

Dne 12. februarja 1912 na Dunaju zborujoča konferenca zaupnikov čuvajskega osebja sklene po temeljitem posvetovanju svojih službenih in plačilnih razmer sledeče:

Konferenca izraža svoje ogorčenje nad mnenjem, ki smatra kategorijo čuvajev kot manj vredno. Nadalje obžaluje konferenca, da je slavna c. kr. državno-železniška uprava izjavila, in to vkljub sklepu parlamenta, da bode le 21 milijonov kron vporabila za zboljšanja osebju, ker se vsled skrčenja 38-milijonskega zneska čuti ravno čuvajsko osebje najboljčutljivejše prizadeto.

Z ozirom na to vztraja konferenca na izpolnitvi zahteve za podelitev nočne doklade, kakor sploh na izpolnitvi vseh, na prejšnjih državnih konferencah stavljenih in c. kr. železniškemu ministru potom personalnih komisij predloženih zahtev.

Glede zasebnih železnic vrdržuje konferenca še nadalje prej storjene sklepe.

Končno zahteva konferenca od enotne socialnodemokratske organizacije, ki ima polno zaupanje konference, še nadaljnje zastopanje zahtev celokupnega čuvajskega osebja. Konferenca mora pa obenem tudi obvezati vse zaupnike, da poučujejo čuvajsko osebje vsepovsod o pravih vzrokih zapostavljanja čuvajev in na ta način ojačevati enotno strokovno organizacijo avstrijskih železničarjev.

Konferenca je nato izvolila deputacijo, obstoječo iz članov centralne personalne komisije, sodrugov Sommerfeld in Spielmann, predsednika konference, sodruga Brandstätterja, potem sodrugov Škrdla, Sleschitz (Jesenice), in Poloszak. Ta deputacija ima nalogo v najkrajšem času se podati k železniškemu ministru radi želj čuvajev.

Sodrug Sommerfeld je z ozirom na organizatorične razmere na Češkem predlagal sledeči apel na češke čuvaje:

Danes zbrani čuvaji vseh v Avstriji zastopani narodnosti se obračajo na češke sodruga s pozivom, naj se le-ti ne dajo po separatistih nahujskati, temveč naj prej ko slej vztrajajo pri centralni organizaciji v svrhu dosege svojih zahtev.

Ta apel je bil z vzemi glasovi proti dvema sprejet.

Nato je sodr. Tomschik temeljito poročal o teku in izidu zadnjega gibanja železniškega osebja. Med drugim je izvajal sledeče:

Konstatirati moramo, da je naša organizacija pri zadnjem gibanju hodila pravo pot in da ni ničesar opustila, kar bi moglo železničarjem koristiti. Meseca avgusta je centrala pozvala krajevne skupine naše organizacije, da pošljejo svoje zastopnike na konferenco, ki se je vršila 3. septembra l. l. Ta je tudi sklenila potrebne korake. — Nato opisuje govornik vse važne momente tega gibanja, o katerem smo že obširno poročali, ter zaključuje svoj govor z besedami: »Trebajo je le, da ostane naša organizacija enotna in tesno združena in da se je ne razbije. Kar je v naših močeh, bomo storili. (Živahno odobravanje.)

Po ognjevitem zaključnem govoru sodruga Sommerfelda je predsednik zaključil ta važna posvetovanja.

Blizajo se nam časi, ko bo treba na organizacijo in zaupanje uslužbencev v svojo organizacijo staviti visoke zahteve. Vsak posamezni naj sodeluje potom agitacije in pouka, da ne bo izostal sad organizacijskega dela.

Konferenca strojevodij v Trstu.

Dne 16. februarja t. l. se je vršila v Trstu konferenca strojevodij iz tržaškega drž. žel. ravnateljskega okraja z dnevnim redom: 1. organizacija; 2. položaj strojnega osebja in zavzemanje stališča; 3. slučajnosti.

Sodr. Supanz je kot sklicatelj otvoril konferenco ob 8. uri 20 min. zvečer ter pozdravil zborovalce.

Centralo Spl. pravovarstvenega in strokovnega društva je zastopal sodr. Adolf Müller, dunajsko društvo strojevodij sodr. Kepnik, praško društvo strojevodij Čakerl. Navzoči so bili tudi delegatje iz beljaškega drž. žel. ravnateljskega okraja in sicer iz Beljaka sodr. Kowatsch, iz Št. Vida ob Glini sodr. Lohmer.

V predsedništvo konference so bili izvoljeni sodrugi Karol Supanz, Štefan Müller in kot zapisnikar Julian Juhardt.

Sodr. Falk je predlagal, da se prvi dve točki združita v eno, kar je bilo soglasno sprejeto.

Sodr. Supanz je pojasnil namen konference. Povdarjal je, da pripisujejo nekateri strojevodje krivdo organizaciji, da se je zanje premalo pridobilo. Nekateri zahtevajo celo, da se strojevodje ločijo od centralne organizacije, kar gotovo ni umestno.

Sodr. Adolf Müller je navedel, da so se strojevodje tozadevno obrnili na centralo, ki je baje zakrivila poslabšanje. Da se to pojasni, je centrala poslala svojega zastopnika na to konferenco. Sodr. Tomschik ni mogel priti, ker ima opraviti v odseku za državne nastavljenice. Pozivlja navzoče, da povedo jasno in odkrito svoje mnenje.

Sodr. Steiner (Gorica) navaja, da se v posameznih skupinah pojavlja nezadovoljnost, ki je skoraj ni več možno obvladati. Pritožuje se, da so celo uslužbenci, ki se veselijo, da strojevodje niso več dosegli. Nadalje meni, da so strojevodje v lokalnem delovanju vselej več dosegli nego če so se obrnili na centralo. Potem navaja, da personalna komisija že dve leti ni imela nobene seje. Na ta način nima osebje nobenega zastopstva. Pripisuje krivdo centrali, ki je baje pustila, da so se zahteve tako zavlekle, ter pravi, da je naša organizacija postala preveč gospodarsko društvo, namesto da bi ostala bojna organizacija.

Sodr. Petrič povdarja, da je na stališču naj bi se stremilo po zboljšanju stalnih dohodkov in da se strojno osebje ne more zadovoljiti z regulacijo.

Tu se naglašajo zopet nekaj popolnoma novega, ter namerava ločitev od centralne organizacije in ustanovitev posebne organizacije. To pa gotovo ni na mestu, ker so železničarji itak že preveč razcepljeni v razne organizacije. — L. 1898. smo že zahtevali pavšaliranje postranskih dohodkov. Če bi bili vstrajali na stališču praškega kongresa, bi že imeli pavšal. Od ljubljanskih tovarišev imam nalogo, da tukaj zastopam zahtevo pavšaliranja. Goriški in tržaški sodrugi pa se potegujejo za uvedbo plače na uro. Pred tem pa svarim tovariše. Potrebno je, da kaj več izpregovorimo o organizaciji. Nato kritikuje govornik cepljenje v organizaciji po kategorijah ter pravi: Moje mnenje je, da bi bilo primerno, če bi si organizacija na čisto drug način razdelila delovanje. V skupinah naj bi se napravilo sekcije po kategorijah; to naj bi bilo tudi v tajništvih in pri centrali v večji meri izvedeno. V zadevah posameznih kategorij naj bi delovale dotične sekcije, v skupnih zadevah pa vse skupaj. Glede zabavljanja čez organizacijo in zaupnike pa povdarja govornik, naj se to kot neumestno opusti ter raje poišče pota, po katerih se izpopolni organizacijo.

Sodr. Kowatsch (Beljak) zagovarja ustanovitev posebne organizacije, ki naj bi bila v zvezi s Spl. pravovarstvenim in strokovnim društvom. Potem se pritožuje, da strokovni list »Eisenbahner« premalo piše o strojevodjih. Nadalje navaja, da so strojevodje prej dobili po 70 kron premij na mesec, sedaj pa dobivajo le še 18 do 30 kron. V zadnjih šestih letih imajo okoli 60 kron izgube. On je proti pavšaliranju, ki bi ga bilo sedaj lahko doseči, ker so dohodki slabši. Če bi bili to dosegli pred petimi leti, bi bilo sprejemljivo, sedaj pa ne. Vsled tega je za uvedbo urnine po 8 vinarjev.

Nato je povzel besedo sodr. Adolf Müller, ki je izvajal med drugim sledeče: Danes smo tukaj slišali, da se je za strojevodje

premalno, oziroma prav nič doseglo. Hočem Vam zadevo pojasniti. Glede postopanja organizacije v zadnjem gibanju se ne more centrali in zaupnikom ničesar očitati, ker je konferenca 3. septembra sklenila kako naj se postopa. Na tej konferenci pa je bilo navzočih mnogo strojevodij, ki pa centrala ni nanje na noben način vplivala.

Takrat smo izjavili: Vsled neznesne draginje sili vse v boj. Centrala vas ne bo zadrževala od boja. Če se hočete bojevati, pa se bojujemo, toda če padejo v boju žrtve, nam tega ne očitajte.

Dne 26. oktobra je imel ministerski svet svojo sejo. Na tej je proglasil pasivni odpor kot nezakonito dejanje. To pa je ministerski svet storil raditega, da ima sredstvo, da lahko z vojaštvom poseže vmes. Nadalje je ministrski svet sklenil, da se ob izbruhu pasivnega odpora vrže zaupnike v zapor, ker vlada le predobro ve, da je gibanje brez vodstva že vnaprej brez vpliva. Vlada je že storila obširne priprave, da zaduši gibanje. Vedeli smo že takrat, kako stoji stvar in izjavili smo na konferenci, da bo ta boj popolnoma drugačen in hujši kot vsi prejšnji. Strojvodje so takrat izjavili, da so za boj pripravljene. Če je bil Kubiček, eden najradikalnejših proti boju v takih okoliščinah, je s tem mnogo povedano. Na stavko na avstrijskih železnicah ni misliti. Že pasivni odpor je orožje, ki se ga je poslužiti v skrajni sili, kajti če enkrat izgubimo, se ne bo nihče več bal takega boja. Če nam danes očitajo, da smo premalo dosegli, pomenja to, da ste mnenja, da bi se bilo le potom boja kaj doseglo. 17. decembra bi meščanstvo ne bilo razumelo, če bi bili železničarji stopili v pasivni odpor. Treba je vpoštevati tudi javno mnenje. Če je to za nas, je dobro, če je pa proti nam, pa je za nas slabo. Saj Vam mora biti znano, da že vsak drugi podjetnik kriči, da se mora železničarjem izvit iz rok njih najskrajnejše orožje: pasivni odpor. Vse te okoliščine moramo vpoštevati. Poleg tega pa so še nacionalne organizacije, ki jim gre le za to, da bi uničile našo organizacijo. Za boj je treba poguma, ki ga pa nacionalci nimajo. Dejstvo pa je tudi, da imamo od 100 uslužbencev 22 organiziranih in če vzamemo državno železnico posebej, le 17. In ti naj bi za ostalih 83 šli v ogenj po kostanj? Ne, to ne gre!

Tudi če bi se ne bilo nič doseglo, kakor zatrjujejo nekateri, naj-li raditega žrtvujemo organizacijo? Kje pa so mnoge intervencije in drugo? Že v tem letu je centrala izvršila 335 intervencij, kojih velik del je imel uspeh.

Kar se tiče vračunanja provizorične službene dobe pri zenačenju ostrin, to vendar ni slabo. Mnogo raznih drugih točk je zapadeno v tistih 17. milijonih, ki nam jih mora vlada še dati. Socialno demokratični poslanci so si stavili nalogo, da izsilijo od vlade še teh 17 milijonov.

Sedaj Vas pa vprašam: Kaj pa je pravzaprav organizacija? Koga pa zmerjate, če trdite, da nimate zaupanja do organizacije? Vendar le sami sebe! S tem škodujete tudi sami sebi. S postopanjem, ki so ga prej navedli nekateri sodrugi, škodujete le sebi, namesto da bi branili svoje zadeve. Tem nezdravim razmeram pa je največ krivo strojno osebje državnih železnic, ker snuje razna majhna društva in društveca ter s tem razpršuje moči osebja.

Dne 3. februarja je bila pri ministerstvu deputacija radi odloka glede premikalnega zasluzka. Sodr. Tomšič je v tej zadevi že štirikrat posredoval pri raznih inštancah, dosedaj seveda še brez uspeha. Vi pa hočete razbiti organizacijo, namesto da bi jo ojačili ter s tem dali večjo moč in podporo svojim zahtevam. V vseh drugih državah se združujejo posamezne organizacije v veliko celoto, Vi pa jo hočete šele raztrgati. Agitirajte za organizacijo in če ljudje izjavljajo, da se nočejo organizirati, pa jim enostavno recite, da strojvodjem ni pomagati.

Sodr. Kepnik, zastopnik društva strojevodij na Dunaju, se je v svojih izvajanjih

popolnoma strinjal z izvajanji sodr. Müllerja. V nadaljevanju svojih izvajanj je še posebej razložil pridobitve organizacije za strojvodje ter omenjal, čeravno sedaj ni gmoten uspeh velik, smo ga vendar dosegli. Misel odločitve od centralne organizacije se ni še-le sedaj pojavila. To se Vam inspirira od čisto druge strani.

Kowatsch: Nisem rekel, da hočemo izstopiti iz centralne organizacije, temveč, da moramo poiskati pot, po kateri bi se moglo uspešnejše delovati za strojvodje. Po mojem mnenju bo bolje, če delujemo ločeno zase, toda na socialno demokratični podlagi.

Steiner (Gorica) primerja dohodke strojnega osebja z dohodki ostalih uslužbencev. Nato omenja zadevo zloglasnega Rotter-Rauterja.

Čakert (zastopnik društva strojevodij v Pragi) govori najprvo o izvajanjih sodruga Müllerja, potem o splošnem položaju strojevodij in zahtevah, ki se jih je stavilo o priliki zadnjega gibanja ter dolži avstroogersko društvo strojevodij (na Dunaju), da se ni prodrlo z zahtevami strojevodij.

Nato odgovarja sodr. Kepnik ter pojasnjuje celo zadevo kakose je razvila. Posamezne kategorije so prišle s posebnimi zahtevami, ki se jim pa ni moglo ustreči. In tu sem seveda nasprotoval, toda objektivno, za vse kategorije enako. Mogli smo vzeti le glavne točke in začasno opustiti postranske.

Kopač pojasni najprej, da se sodrug Kremžar moti, če trdi, da je on (sodrug Kopač) rekel, da so železničarji lahko zadovoljni, če so dosegli 21 milijonov, ter pravi: Rekel sem, da imamo v koaliranih društvih 22 odstotkov organiziranih in za to število se je razmeroma precej pridobilo. Nato pojasnjuje zadevo Rotter-Rauterja.

Sodr. Lohner (Št. Vid ob Glini) povdarja, da ni umestno, če se strojvodje med seboj prepirajo ter zabavljajo na organizacijo in zaupnike. Tembolj neumestno pa je, če celo zaupniki trde, da organizacija ni nič vredna, če ne vprizori stavke ali pa pasivnega odpora, kakor se je eden goriških zastopnikov izrazil.

Govorilo je še več sodrugov, na kar so bili soglasno sprejeti sledeči predlogi:

Predlog sodruga Steinerja, da strojvodje še nadalje ostanejo v organizaciji kot doslej.

Predlogi sodruga *Kowatscha*:

1. Strojno osebje vztraja pri svojih starih zahtevah in sicer: 8 vinarjev urnine, 50 odstotne premogovne premije, poldrugokratno vračunanje službene dobe in v zenačenju z vlakovodji 25 odstotno gorsko doklado ter opustitev plačilne stopnje 1300 K.

2. Koalicija naj priredi in skliče protestni shod na Dunaju.

3. Centralo splošnega pravovarstvenega in strokovnega društva se pozivlja, naj ukrene potrebno, da bodo v centralnem odboru strojvodje v večjem številu zastopani kot doslej.

K temu 3. predlogu sodr. Kowatscha povdarja sodr. Adolf Müller, da je to stvar občnega zbora. Imamo pa zaupniški komite, kateremu se bo ta predlog predložilo.

Ker se ni nihče več javil k besedi, je predsednik ob 1. uri ponoči zaključil konferenco.

Dopisi.

Ljubljanski železniški kurjači so napravili korak naprej, ki bo gotovo le njim samim v korist. Zavrnilo so namreč z vsa odločnostjo fiste pijavke, ki so jih hotele speljati na polzko pot separatizma in jim povedali, da za take oslarije v njih vrstah ni prostora pa tudi ne časa. Nasprotno so pa napravili na priporočilo sodr. Petriča sklep, ki bo za bodočnost kurjačev velevažnega pomena kar se bo že v najkrajšem času pokazalo, če se bodo tega sklepa tudi — držali. Sklenili so namreč, da ustanove v okviru splošne organizacije posebno sekcijo organiziranih kurjačev obeh železnic. Naloga te sekcije bo, da se v njej razpravlja izključno le o zadevah,

ki se tičejo te najbolj izkoriščane kategorije in v njej ustvari v tozadevnih vprašanih popolna edinost. To je gotovo važno in potrebno, kajti s tem bo olajšano tudi organizaciji delo, ker se ji ne bo treba tako dolgotrajno pečati z vprašanji, ki so za splošnost manjše vrednosti, ki so pa za kurjače življenjskega pomena. Tudi čut solidarnosti bo napredoval in tista tujina, ki danes še vlada med južnimi in državnoželezniškimi kurjači, bo izginila. Mi želimo novoustanovljeni sekciji najboljši uspeh in ji zagotavljamo svojo pomoč ob vsaki priliki. Priporočali bi pa tudi tistim kurjačem, ki danes stojé še izven organizacije, da se čimprej pridružijo svojim naprednejšim tovarišem in skupno z njimi ustvarijo moč, ki bo zopet koristila kurjačem samim. »V edinosti je moč«, to je geslo, ki ima priznano vrednost.

Opazovalec.

Domače vesti

Iz Frančiškove ulice. Umazano glasilo žolte Z. J. Z. trpi na večnem pomanjkanju gradiva. Ko ga že nikjer več ne more dobiti, pa plane po nas in nas zmerja prav po rovtarsko. Če je tudi vse po vrsti zlagano, kaj zato, samo da so predali polni. Le mimogrede omenjamo, da bi to glasilce sploh ne moglo izhajati, če bi ne bilo oglasov, ki polnijo najmanj polovico vsake številke. V zadnji številki z dne 20. februarja pa si je to glasilce privoščilo našo organizacijo in zaupnike. Ta številka obsega osem strani. Na prvi strani se peča z nami v dveh in pol stopnjah, na drugi v dveh, na tretji v dveh in na četrti v pol stopnji. Ostalo »gradivo« pa je razven par notic ciganska reklama za dr. Mandiča in pa oglasi.

Pameten človek bi se vprašal: zakaj pa vse to? Odgovor je pač prav lahek. Najglavnejši vzrok smo že uvodom navedli. K temu pa še pride, da smo v zadnjih dveh številkah našega listega razkrinkali postopanje »slavnega« voditelja gospoda Johanna Škerjanca. In če se prav trdno stopi mački na rep, zacvili in se zvija, da je joj. Tako je tudi z narodnjaško cunjjo. Ker pa ne ve kaj stvarnega povedati, pa zavija resnico in laže kar na debelo.

Na prvi strani pravi, da smo delavce na južni železnici nahujskali v pasivni odpor. Pri tem smo baje celo terorizirali, in kakor je že pri narodnjakih navada trditi, smo se baje »strahovito opekli«. Ali je ta gospoda res tako nevedna, da ne pozna dejstev in resnice, ali pa je tako hudobna? Najbrž pa zadenemo z drugim pravo.

Toda eno resnico pa vendarle najdemo v cunjji. Med vsem drugim piše, »da se vsako bitje po svoje brani pred poginom«. Res je to, ali bolje se da to vporabiti za Z. J. Z. in nje glasilo, kakor pa za koga drugega. Če bi se ta »redna« družba ne bala pogina, ne bi toliko bevskala nad nami.

Da izrečemo celotno sodbo o tem čečkanju glasileca, rečemo samo to: Koliko besed, toliko laži, in s tem je zadosti povedano.

Nabrežina. Odbor naše organizacije je pri južnozelezniškem ravnateljstvu izposloval, da se je postajo Nabrežino pomaknilo v višji starinski razred. Dosedaj so uslužbenci dobivali 70 odstotno stanarino, odslej pa bodo dobivali 80 odstotno. — To je gotovo lep uspeh. Na delo sodrugi, da jih dosežemo še več! Vsakdo bodi agitator, ter vrši svojo dolžnost, dokler ne bodo vsi železničarji v organizaciji!

Obveznice „Zarje“. Založba »Zarje« je izdala obveznico po 10 K in po 25 K. — Izdala je obenem apel na vse sodruge, da vzamejo obveznice ter s tem zasigurajo »Zarji« tisti razvoj, ki je potreben. Pri zadnjih državnoborskih volitvah smo dobili slovenski socialni demokratije ca 20.000 glasov. Ako bo od teh le ena četrtina z 25%, bilo sodrugov, ki so na jasnem o pomenu dnevnika »Zarje«, potem bi bil kapital

50.000 kron prav kmalu zbran. Opozorjamo vse sodruge na Slovenskem, da so obveznice izdane ter da jo prejme, kdor izplača 10 K ali 25 K. Vplačuje se lahko v obrokih.

V obveznicah naložen denar je posojilo »Zarje«, ki se obrestuje.

Natančnejša pojasnila daje uprava »Zarje« v Ljubljani in železničarsko tajništvo v Trstu. Vabimo železničarje, da v čim večjem številu vzamejo obveznice »Zarje« ter s tem pripomorejo edinemu slovenskemu socialističnemu dnevniku do trdne podlage. Za izobrazbo in pouk delavstva je naš dnevnik nujno potreben. Ne zadovoljite pa se samo z odjemanjem obveznic, temveč zbirajte povsod in ob vsaki priliki nove naročnike »Zarje«, meščansko poneumnjevalno časopisje pa preženite iz svojih stanovanj. Na delo torej, sodrugi!

Nov vlak na progi Zidani most—Zagreb. Južna železnica uvede s 1. majem nov vlak na progi Zagreb—Zidani most. Vlak bo odhajal z južnega kolodvora v Zagrebu okrog 4. popoldne in bo prihajal v Zidani most okrog 7. ure zvečer.

Železničarji! Zahtevajte povsod Vaš strokovni list „Železničar“.

INOZEMSTVO.

Štirideset let agitacijskega dela socialno demokratične stranke v Nemčiji. Bodočnost socializmu, sedanost nam in preteklost — mrtvim! Vsak posameznik mora delati za bodoč uspeh. Vsak posameznik mora biti živ, mora agitirati in organizirati, zakaj samo tako pridemo naprej. Požrtvovalnost slehrnega posameznika privede do moči skupnost. O tem priča nekaj »obračun« nemške socialne demokracije za letošnji januar, ki nam kaže naslednje številke:

Soc. dem. glasovi 12 januarja	4,250.000
soc. dem. državni poslanci	110
soc. dem. deželni poslanci	211
soc. dem. občinski odborniki	8910
člani soc. dem. stranke	900.000
člani konsumnih zadrug	1,250.000
člani prostih strok. organizacij	2,440.000
naklada soc. dem. časopisja	1,450.000
naklada strokovnega časopisja	2,600.000

Tako je sedaj. In kaj so imeli predbojevnik te ogromne socialistične armade pred 40 leti, ko so pričeli leta 1871 v nanovo ustanovljeni nemški državi oznanjati vero socializma? Pri volitvah leta 1871 je odpadlo na obedve tedanji socialni demokratični stranki (Lassallejance in Eisenachovce) 101.927 glasov, še ne popolnoma trije odstotki vseh oddanih glasov. In leta 1912 je bilo 35 odstotka vseh oddanih glasov socialističnih! Kako je bilo to možno? Ker je vsakdo storil svojo dolžnost! Na podlagi oddanih glasov sta prišla tedaj v parlament Bebel in Schrapf. Tedaj dva poslanca, danes po 40 letih 110! Strokovne organizacije so štele meseca januarja 1871 na eisenachskem kongresu 9920 članov. Danes skoro poltretji milijon! Socialno demokratična stranka je imela tedaj okolo 25.000 organiziranih članov. Danes jih ima blizu milijona, med njimi nad 100.000 ženskih. Delavsko časopisje se je dalo leta 1871 sesteti na prstih obeh rok. Strokovnih listov je bilo samo pet in političnih osem. Vsi skupaj so imeli ti listi komaj 35.000 naročnikov. Danes ima politično in strokovno časopisje nad štiri milijone naklade. K temu pa je treba dodati še znanstvene liste in v večjih presledkih izhajajoče agitacijske liste. Delavsko gibanje na Nemškem je zrastle v moči in velikosti, ker jih je mnogo izpolnilo svojo dolžnost in ker so mnogi porabili vsako uro za dosego svojega ideala, silnega delavskega gibanja. Dolžnost slehrnega izmed nas je, da dovršimo započeto delo! Tudi pri nas v Avstriji! Tudi pri nas na Slovenskem!

Karambol na železnici. V Ameriki, deželi brezobzirno izkoriščajočega kapitalizma, so nesreče na bojišču dela na dnevnem redu.

Pri postaji Varriobridge v Pensilvaniji je skočil vlak s tira. Štiri osebe so bile mrtve, 25 težko ranjenih.

Električni obrat na angleških železnicah. Tudi na Angleškem se je doslej omejil električni obrat samo na krajevne železnice in predvsem na podzemeljske železnice. Ugodni finančni uspehi električnih železnic in tehnični napredek električne industrije pa so povzročili, da se na Angleškem vedno bolj pečajo s problemom električnega obratovanja tudi po glavnih železnicah. V kratkem nameravajo uvesti električni obrat na vsej progi od Londona do Brightona. Druge železnice bodo najbrže počakale, kako se bo obneslo to obratovanje; vendar ni izključeno, da ena ali druga železnica samostojno prične s tozadevno preosnovo.

Poslabšanje življenja delavstva. Iz Moravske Ostrove je dobil list »Arbeiter Zeitung« sledeče poročilo: Po uradni statistiki se je v Karvinu leta 1910. zaklalo 207 glav živine manj kot leta 1909. Število zaklane živine se je leta 1911 znižalo za nadaljnjih 787 glav. Pri tem pa je pomisliti, da se število prebivalcev v tem času ni zmanjšalo, temveč znatno pomnožilo. Veliko zmanjšanje mesnega konzuma je znak delavske bede, ki v njej tiči Karvinsko delavstvo. Po goriomenjeni statistiki je bilo zaklanih:

	1910	1911	manj za
bikov	169	152	17
goved	412	299	113
krav	1070	925	145
mlade živine	489	290	199
telet	1549	1307	242
ovac	138	98	40
svinj	1489	1458	31
koz	18	23	več za 5

Časopisje premogarskih baronov pa skuša opisovati položaj premogarskih delavcev, ki pridejo tu v prvi vrsti v poštev, kot izredno dober. Navedene številke nam kažejo resnico in kako je vsled neznosne draginje, posebno pa mesa, življenje delavcev vedno slabše.

Izpred sodišča.

Podjetnik je obvezan za odškodnino, če opusti naznanilo nezgode. Kakor je splošno znano, se mora obratno nezgoda tekom enega leta naznaniti tisti zavarovalnici za nezgode, pri kateri je bil prizadet delavec zavarovan, ker sicer zavarovalnica ne plača nikake odškodnine. Nekega skladiščnega delavca državnih železnic je 13. novembra 1908 doletela nezgoda in ker jo je ta šele 18. decembra 1909 naznanil stanovsko združeni zavarovalnici avstrijskih železnic, je le-ta odklonila odškodninsko zahtevo. Ponesrečen železničar je pri praškem deželnem sodišču tožil železniški erar za plačilo rente, do koje bi bil imel pravico pri zavarovalnici. Praško deželno sodišče je tožbi ugodilo ter obsodilo železniški erar v plačilo rente. Železniški erar pa s tem ni bil zadovoljen ter vložil priziv na praško višje deželno sodišče, ki pa je potrdilo sodbo. Toda tudi s tem še železniški erar ni imel zadosti, ter je spravljal zadevo pred najvišje sodišče. To pa je s svojim odlokom z dne 10. oktobra 1911 potrdilo prejšnji sodbi in svojo rzsodbo utemeljilo s tem, da ima podjetnik po § 29 nezgodno zavaralnega zakona dolžnost vsako obratno nezgodo tekom petih dni naznaniti politični oblasti. Če opusti izvrševanje svoje dolžnosti, mora plačati odškodnino.

Gospodarski pregled.

Stanovanja v Trstu se podraže. Čujejo se vesti, da nameravajo tržaški hišni gospodarji po 24. avgustu stanovanja zopet podražiti. Naravno je, da bodo podražili najbolj taka stanovanja, po katerih je zahteva največja. To pa so mala, torej delavska stanovanja. Delavstvo naj se zaradi tega kar pridno pripravi, da poseže nekoliko globlje v žep. Taka grozovita draginja stanovanj je mogoča seveda samo zato, ker se število malih stanovanj nikakor ne množi paralelno

s številom prebivalstva. K temu pa prispeva še drug faktor, in ta je koalicija hišnih gospodarjev in njihovih administratorjev. Kljub odloku tržaškega namestništva se tržaški hišni gospodarji drže trdno navade, da se sme samo dvakrat v letu stanovanje odpovedati: 24. marca in 24. septembra. In tako se zgodi, da odpovedo vsako leto zlasti meseca marca hišni gospodarji dogovorno velikemu številu najemnikov stanovanja. Na ta način spravijo to ogromno število družin v medsebojno konkurenco. Zahteva po stanovanjih postane velika in cene se dvigujejo avtomatično. Poleg tega so prometna sredstva zelo slaba. Stanovanja izven mesta niso nikakor tako tesno zvezana z mestom, kakor bi lahko bila, ako bi bila tramvajska proga primerno razširjena in ako bi bile tramvajske cene tako nizke, da bi se delavstvo lahko posluževalo železnice. Zato je tudi močnejša zahteva po stanovanjih, ki so kolikor mogoče mestu najbližja ali pa naravnost v mestu. Zaradi vsega tega, pa zaradi dejstva, da se bo morala občina prisiliti, da začne bolj energično delo za delavska stanovanja, pripravljala naša stranka v Trstu energično akcijo, ne katero že sedaj opozorjamo naše delavce. Saj ni nikjer zapisano, da ne bi bilo mogoče streti oderuške akcije tržaških hišnih gospodarjev. Le resno se je treba dela poprijeti.

Socialno-demokratičen davčni program. Finančni odsek zbornice je imel 26. m. m. popoldne sejo. V generalni debati o davčnih predlogah je poslanec sodr. Renner v imenu socialnih demokratov predlagal, da odsek začne s podrobno razpravo o naslednjih vladnih predlogah:

1. o premembi osebnega davka;
2. o pristojbinah od brezplačnih prenosov premoženja;
3. o davku na kipeča vina;
4. o pristojbinah od konjskih stav;
5. o avtomobilskem davku.

Nadalje je poslanec dr. Renner predlagal, da gre odsek k dnevnemu redu preko naslednjih vladnih predlog:

1. o davku na pivo;
2. o davku na žganje.

Dalje je predlagal, da odsek pozove vlado naj čim prej predloži **reformo zemljiškega davka**, po kateri bodo kmetije izpod 1200 K čistega donosa zemljiškega davka proste. Za ostale male kmetije, ki niso davka oproščene, je znižati davčno stopnjo. Za srednje obrate naj ostane neizpremenjena, za veleposestva pa je davčno stopnjo progresivno povišati, da se zviša donos zemljiškega davka za 20 milijonov kron. Dalje naj odsek pozove vlado, da izdela načrt **progresivnega davka na premoženja**, načrt **davka na prirastek zemljiške vrednosti** in da predloži **odpravo premij špirtnim žgalcem** in prodajalcem.

Končno je predlagal, da gre odsek k dnevnemu redu preko vladne **predloge o državnem subvencioniranju deželnih fondov** in da izvoli pododsek, ki naj izdela v 4 tednih zakonski načrt o detaciji deželnih fondov za povzdigo ljudskega šolstva po sledečih načelih: Učitelje je zenačiti z drž. uradniki od 8. do 11. činovnega razreda; deželam, ki vstrežajo tem zahtevam, je dovoliti iz drž. blagajne dotacije po številu trdno v deželi nastavljenih svetnih učnih oseb.

RAZNE STVARI.

Zmanjšanje števila katoliških praznikov v Avstriji. Časopisje javlja, da se je v zadevi zmanjšanja števila praznikov v Avstriji papež že odločil. Konference škofov, ki so se pečale s tem vprašanjem, se niso mogle zediniti, ter so ga predložile papežu, da on odloči. Po tem odloku bode v Avstriji **odpravljenih šest praznikov na leto** in sicer: drugi božični praznik, velikonočni in binkoštni ponedeljek, rojstvo Marije, svečnica in sv. trije kralji.

Najplodovitejše plemo v Avstriji so redovniki. Brez porodov se z neznansko brzino

množe. Leta 1843. je bilo 499 kloštrov z 8404 člani, l. 1875 800 samostanov z 11.895 redovniki in v letu 1910/11. 2956 samostanov s 38.505 člani. Če ločimo redovnike po spolu, kakor se v samostanih itak spodobi, je bilo leta 1843. le 416 zavodov s 6350 menihi, v letu 1875. le 451 zavodov s 5827 menihi in l. 1910/11. 640 zavodov z 11.110 menihi. Dočim se je število redovnikov od 1843. do 1875 skrčilo za 523, so se do danes podvojili. Še mnogo redovitejše pa so redovnice. Leta 1843. je bilo v 83 zavodih 2054 nun. l. 1875. v 349 zavodih 6068 nun. l. 1910/11. v 2316 zavodih 27.389 nun. Te Kristusove neveste delajo zlasti konkurenco učiteljem s cenejšim in slabšim delom.

O davkih. Lev Tolstoj pripoveduje naslednjo kratko in zelo poučno dogodovščino, v kateri nastopata vaški birič in mala sedemletna Gruška. Vaški birič (stopi v revno kmečko sobico, v kateri je Gruška sama, se ogleduje): »Ali ni nikogar?« Gruška: »Mamica žene kravo s polja in Fedka dela na dvorišču.« Birič: »No, potem torej reci tvoji mami, da je bil vaški birič tu. Tretjič, ji poveš, jo že svarim in dajem ji na znanje, naj prinese na vsak način v nedeljo v meni davke, sicer ji vzamem kravo iz hleva.« Gruška: »Kravo vzameš? Ali si tat? Ali mi ti je ne damo.« Birič (se smehlja): »Ej, lejte si no, kako prebrisana mala stvar! Kako pa ti je ime?« Gruška: »Gruška mi je ime.« Birič: »Tako, Gruška — imenitno dekletce si. Čuj tedaj, Gruška: povoj svoji materi, da ji vendarle vzamem kravo, čeprav nisem tat.« Gruška: »Zakaj pa jo vzameš, če nisi tat?« Birič: »Ker mora vsakdo plačati, kar mu nalože. Zaradi davkov jo vzamen.« Gruška: »Zaradi kakšnih davkov pa?« Birič: »Kako je mala stvar radovedna! Zaradi kakšnih davkov? No, zaradi davkov, ki jih je naložil car in jih mora ljudstvo plačati.« Gruška: »Komu jih mora plačati?« Birič: »To se že najde, komu jih mora plačati?« Gruška: »Ali je reven? Mi smo revni. Car je bogat. Zakaj potem še jemlje od nas?« Birič: »Saj vendar ne jemlje zase. On jih porabi za nas bedake, za naše potrebe. Za gosposko, za vojsko, šole, za našo korist takorekoč.« Gruška: »Kakšno korist imamo od tega, ako nam vzameš kravo? To nam vendar prav nič ne koristi!« Birič: »Kadar boš večja, boš to razumela. Torej povej materi, slišiš?« Gruška:

»Ne, takih neumnosti ji ne povem. Ako česa rabita ti in car, napravita si sama! Ako mi česa potrebujemo, si tudi sami napravimo!« Birič: »To boš imela velika usta, kadar dorasteš!«

Čenstohovski cerkveni rop. 27. m. m. je pričel pred petrikavskim kazenskim sodiščem senzacionalni proces proti čenstohovskemu menihu Mačohu in njegovim tovarišem zaradi umora Mačohovega bratranca v samostanki kapelici, soproga gospe Helene Mačohove, ki je bila ljubica patra Mačoha. Državno pravdnikstvo je izgotovilo obtožnico, ki se bere mestoma kakor roman. Pred letom dni je zbujal rop v čenstohovski svetovno znani cerkvi po svetu največje zanimanje; izginile so bile cerkvene dragocenosti v vrednosti več milijonov rubljev. Poglavar banditov, ki so uganili ogromen rop, je bil neki Milosz, a ga še do danes niso mogli dobiti. Patra Mačoha in drugih dveh menihov Izidorja Starczewskega in Bazilija Olešinskega sicer niso mogli prepričati neposredne udeležbe pri cerkvenem ropu, pač pa so vsem tem menihom dokazali, da so pokradli velike svote iz cerkvene zaklada in jih zaveseljačili v razposajeni ženski družbi. Vsega skupaj je obtoženih osem oseb in sicer pater Damazij Mačoh umora, ponarejanja dokumentov, ponaverjenja, tatvine itd., pater Izidor Starczewski tatvine, soudeležbe pri umoru, Bazilij Olešinski tatvine, žena umorjenega Mačohovega sorodnika Helena Mačohova sokrivde pri umoru in sovednosti pri tatvinah, razen teh še štiri druge osebe. Obravnava se bo vlekla gotovo več tednov; povabili so 88 prič, med njimi štiri duhovnike iz čenstohovskega samostana. Izmed teh štirih duhovniških prič je samostanski

prior Evzebij Reymann, ki so ga bili po odkritju škandaloznega samostanskega gospodarstva odstavili, že pobegnil; nevarnost je namreč, da ta vrli Kristusov vojščak sam pride na zatožno klop, ker je zapravljal cerkveni denar. Obtožnico bi bil imel sprva zastopati petrikavski državni pravdnik; ker pa je kazal preveč sumljivo prijateljstvo do patra morilca in tata, so mu to nalogo odvezli in jo poverili varšavskemu državnemu pravdniku Niedzwieckemu.

Hudičeva hierarhija. V nemškem listu »Der Katholik« (1911, 12) se peča župnik dr. Zisterer z najresnejšim obrazom znanstvenega raziskov. z vprašanjem: »Ali se sme rabiti beseda »hudič« v množini?« Uspeh globoko zamišljenih raziskovanj, ki so porabile celih 23 strani imenovanega lista, je naslednji: Govorimo lahko o »hudobnih duhovih«, ne pa o »hudičih«. Kajti hudič, satan, ali lucifer je samo en surevereni vladar v kraljestvu hudobnih duhov, ki so njegovi ponižni služabniki in osebni pomagači. Kar se tiče države hudobnih duhov, smatra gospod župnik za dokazano: 1. da je država hudobnih duhov enotna; 2. da so hudobni med sabo solidarni; 3. da hodijo po zemlji brez neposredne udeležitve njih poglavarja in kneza in lahko škodujejo ljudem in živini«. Priznati moramo, da je katoliški »znanstvenik« dobro poučen o upravi peklenskega kraljestva.

Iz organizacije.

Skupina Trst II. naznanja svojim članom, da se vrši 4. vsakega meseca ob 8. uri zvečer društven shod v gostilni »Stadt Klagenfurt«. V ravno istem lokalu so vsako nedeljo od 10. do 12. ure diskusije, kjer se bo dajalo tudi pojasnila o organizacijskih zadevah. — Knjige iz društvene knjižnice, ki je v čitalnici železničarskih hiš, se izdaje vsak torek in petek od 7. do 8. ure zvečer.

Ker je izobrazba delavstva jako važna in nujno potrebna, vabimo sodruge, da marljivo posečajo mesečne shode in nedeljske diskusije, kjer se bodo mnogo naučili. Posebno pa vabimo sodruge, da se v veliki meri poslužujejo naše knjižnice.

Odbor.

**

Ptuj. Tukajšnja krajevna skupina Spl. pravovarstvenega in strokovnega društva naznanja svojim članom, da se vršijo mesečni shodi vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri predpoldne v gostilni »pri slonu« (Rosegerstübl). Ob enem se bo izdajalo tudi knjige iz naše knjižnice.

Prihodnji mesečni shod se vrši v nedeljo 3. marca t. l. in vabimo člane, da se ga v čim večjem številu vdeležijo, ker je posebno važen.

Končno se izreka zahvalo vsem, ki so sodelovali pri železničarski veselici, ki je jako lepo vspela.

Vršili so se sledeči shodi in zborovanja.

Trst. Dne 17. m. m. se je vršil v Delavskem domu v Trstu jako dobro obiskan javen železničarski shod. Navzočih je bilo najmanj 900 oseb.

Shodu je predsedoval sodr. Falk, zapisnikar pa je bil sodr. Skobl.

K dnevnemu redu: »Organizacija in njene pridobitve za železničarje« je poročal sodr. Adolf Müller iz Dunaja. Govornik je jasno obrazložil zadnje gibanje ter njega razvoj in tek. Izvajal je med drugim sledeče: Pri tem gibanju je bilo treba vpoštevati okolnosti, v katerih se je vršilo. Ni bilo mogoče kar tjevendan pričeti z najskrajnejšim sredstvom: s pasivnim odporom. Podjetniki vedno kričijo, naj vlada izpuli železničarjem njih bojno sredstvo, pasivni odpor iz rok. Kričali so razni finančniki, naj vlada z vso silo zatre

železničarsko gibanje, ker so se bali, da bi tudi oni morali zvišati dohodke svojim delavcem, ker sicer jim baje preveč uhajajo k železnici. Bilo pa je javno mnenje sploh proti nam. Tudi vlada ni držala križem rok. Sledila je klicu kapitalističnih podjetnikov in pripravila vse, da zaduši železničarje s kruto silo. Pripravila je tajne odloke in okrožnice, v kojih pozivlja oblasti, naj v slučaju izbruha pasivnega odpora vtaknejo zaupnike in voditelje gibanja v zapor ter šikanirajo železničarje do skrajnosti.

Da v takih okolnostih nismo mogli stopiti v pasivni odpor, je umljivo, in to tembolj, ker nismo bili zadostno pripravljeni, medtem ko je vlada ukrenila vse potrebno, da z brutalno silo zatre vsako gibanje. Moralo pa se je tudi vpoštevati razmere, ki so se tekom let mnogo predrugačile. Nekdaj je manjše število delavcev spravilo podjetnike v velikansko zadrego. Sedaj je to težavnejše, ker so se podjetniki učili iz vseh dosedanjih slučajev in se neprestano pripravljali na odpor proti delavskim zahtevam. Nasprotno pa delavstvo še vedno ne uvideva potrebe trdne organizacije, ki se ji pridruži le takrat, kadar se gre za izvojevanje novih izboljškov in ko je gibanje končano, ji pokaže hrbet. In če vpoštevamo še dejstvo, da je komaj 22 odstotkov železničarjev organiziranih, si moramo tembolj premisliti, predno napravimo skrajni korak. Izveden vojskovodja pregleda prej svoje čete, predno se spoprime s sovražnikom. To smo storili tudi mi. Vse te okolnosti smo povdarjali tudi na konferenci 3. septembra l. l. Po natančnem premotrivanju okolnosti smo se morali odločiti, da spravimo naše zahteve v parlament.

Znano je, da so soc. dem. poslanci zahtevali 69 milijonov za železničarje. Meščanski poslanci pa so izjavili, da ne glasujejo za to svoto. Sodr. Tomschik, ki je v odseku za državne nastavljenca zastopal železničarje, je bil vsled tega postopanja meščanskih poslancev primoran *začasno* zapostaviti svoj predlog 69 milijonov nakar se je odsek zedinil na 38 milijonov kron za železničarje. V tem predlogu pa so zapopadene le najnujnejše zahteve železničarjev.

Zbornica je odsekov predlog tudi sprejela, a vlada ga ni izvršila. Dala je le 21 milijonov kron. Pri tem je žel. minister izjavil, da je vlada v stanu dati za sedaj le 21 milijonov kron, dočim bo izvedbi »boljšanj za ostalih 17 milijonov kron posvetila večjo pozornost.

Nato je govornik navajal dosežena zboljšanja, ki smo jih objavili že v l. in 2. številki našega lista. Potem je nadaljeval:

17. decembra, ko je bil znan izid te zadeve, nismo mogli stopiti v pasivni odpor. Da si pridobimo še ostalih 17 milijonov, je treba ojačiti organizacijo tako, da bo v stanu prodreti s to zahtevo.

Zakaj pa izpolnjuje vlada zahteve in želje podjetniških organizacij? Zato, ker so podjetniki do zadnjega moža organizirani v svojih organizacijah, medtem ko je stotisoče delavcev še izven svoje razredne organizacije.

Mi seveda nismo zadovoljni s temi 21 milijoni in naši poslanci bodo v proračunskem posvetovanju zahtevali, da se postavi tudi teh 17 milijonov v proračun. Bodo-li meščanski poslanci glasovali zanje? Moralno so dolžni, da glasujejo zanje, ker so v parlamentu glasovali za 38 milijonov, od katerih pa je dala vlada samo 21. Toda mi se ne smemo zanašati na meščanske poslance, ker so nas že premnogokrat izdali. Zanašati se smemo le na svojo lastno moč.

Pri tem pa delajo državni železničarji veliko napako. Namesto, da bi izpopolnjevali vrste organiziranih, pa pravijo enostavno: »organizacija je kriva, da ostalih 17 milijonov še ni izvedenih«. Kdo pa je organizacija? Mar tvorijo samo Tomschik, Kopač itd. organizacijo? Nikakor ne! Organizacijo tvorite vendar Vi sami in mi smo le izvrševalni organi.

Saj vam je znano, da železniški minister ni zato tu, da zastopa železničarje.

temveč, da zastopa kapitaliste. To bi se nam posmehoval, če bi mi prišli k njemu ter rekli: »Sedaj nam pa hitro dajte to in ono, sicer nam železničarji zbeže iz organizacije«. Kaj takega bi železniški minister le želel, ker ne samo, da bi ne bilo treba železničarjem dati novih priboljškov, temveč bi se jim lahko še kaj odvzelo.

Organizacija ni le želodčno vprašanje, temveč oprasanje oblasti med železničarji in podjetniki.

Vlada je vsled sklepa zbornice dolžna, da izvede zboljšanja v znesku 38 milijonov kron in ne le za 21 milijonov. To zahtevati je naša pravica in dolžnost.

Od 21 milijonov so poduradniki, sluge in uradniki že dobili svojih 11 milijonov, delavci pa svojih 10 še ne.

Elaborat, ki je bil izdelan za razdelitev teh 10 milijonov med delavce, je bil nesprejemljiv. Izdelan je bil na podlagi takozvanih krajevno navadnih dnin. Mi smo ta elaborat odklonili, ker je bil krivičen. Izdelalo se bo predlogo na novo in sicer na podlagi ureditve plač po razmerju krajevnih cen. Posebno pa se bo moralo zboljšati plače starejim delavcem.

Naša najbližja naloga je sedaj, da pridobimo še ostalih 17 milijonov, in tu je treba pokazati moč. Na delo torej sodrugi, da bo naša organizacija močna, ker le v njej je jamstvo, da dosežemo kar zahtevamo.

Nato je povzel besedo sodr. Kopač, ki je o istem predmetu govoril v slovenskem jeziku.

Predsednik sodr. Falk je nato izjavil v imenu skupine Trst III., da so kurilniški delavci v zadevi odprave ključarjev z južne železnice solidarni s skladiščnimi delavci, ki se nahajajo v boju. Če bi se ta poostiril, bodo tudi dejanski priskočili na pomoč.

Ko je v tej zadevi, o kateri pišemo na drugem mestu današnje številke, govorilo še več sodrugov, je predsednik zaključil lepo uspeli shod.

Ključarji na južni železnici. Shod tržaških skladiščnih delavcev dne 19. m. m. je sklenil, da gre 24. t. m. na Dunaj k generalnemu ravnatelju posebna deputacija o zadevi ključarjev. Sklep temelji na naslednji resoluciji, ki jo je bil sprejel shod: Obratnemu nadzorstvu c. kr. priv. južne železnice v Trstu. Dne 19. februarja 1912 v gostilni »International« v Trstu polnoštevilno zbrani skladiščni delavci južne železnice sklepajo v navzočnosti družbe za straženje in zapiranje naslednjo **resolucijo**:

Sklep shoda z dne 15. februarja 1912, ki je izrazil nezadovoljnost tržaških skladiščnih delavcev z odgovorom glavnega ravnateljstva z ozirom na oklonitev čezurnega dela, se je 16., 17., 18. in 19. februarja točno izvršil.

Z ozirom na dejstvo, da se je iz protesta izločila stavka kakor tudi pasivna resistenca in da je bila solidarnost popolna, shod konstatira, da se je sklep z dne 15. februarja izvršil v polnem obsegu. S tega stališča se prične 20. februarja zopet z rednim delom.

Zborovalci izjavljajo, da vstrajajo slej kakor prej na odpravi škandaloznega sistema ključarjev z južne železnice in pooblaščajo centralo splošnega pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo, da pospeši vzajemno z delavskim odsekom končno izvedbo te zahteve. Izvoli se deputacija treh mož, ki odidejo pod vodstvom tajnika železničarske organizacije Josipa Kopača h gospodu glavnemu ravnatelju južne železnice na Dunaj, da se doseže ureditev plač in lažjega dela s posebnim ozirom na starejše delavce in da se doženejo predpisi o ravnanju ključarjev.

Vsled izraženega nezadovoljstva se ne sme preganjati noben delavec ter še morajo oddajalci in prejemalci, ki so že odpotovali, postaviti na svoje stara mesta. Subakordan, tom naj se izplača določena minimalna plačalki se jim še ni izplačala.

Slednjič izjavljajo zborovalci, da je častna dolžnost slehrnega delavca, da se še tesneje oklene svoje stanovske organizacije kakor doslej in ojači moč železničarjev. Trst, 19. februarja 1912.

V deputacijo so bili izvoljeni sodrugi Andrej Bahun, Friderik Žnidaršič in Ivan Makuc.

*
**

Trst I. Dne 27. m. m. se je v Delavskem domu v Trstu vršil shod skladiščnih delavcev južne železnice, na katerem se je poročalo o izidu deputacije pri južno železniškem ravnateljstvu v zadevi odprave ključarjev z južnega kolodvora.

O podrobnostih je v imenu deputacije poročal sodr. Bahun v splošnem pa sodr. Kopač. Nato je bila soglasno sprejeta sledeča

resolucija.

Skladiščni delavci južne železnice, zbrani na shodu dne 27. februarja 1912 v Delavskem domu v Trstu sklenejo sledečo resolucijo:

Poročilo delegatov o intervenciji pri generalnem ravnateljstvu južne železnice na Dunaju z dne 24. februarja t. l. v zadevi ključarjev, zvišanja delarskih plač, uvrstitve starejših delavcev v višje delavske kategorije, regulacije plač na železnici zaposlenih žen, ureditve nedeljskega dela, kakor tudi akordnega in subakordnega dela in provizijskega sklada, vzame shod na znanje.

Izreka pa začudenje nad krčevitim vzdrževanjem ključarjev na južni železnici ter povdarja, da ne odneha s svojo zahtevo po odstranitvi sramotnega nadzorovalnega sistema na južni železnici.

Ker pride po izjavi g. generalnega ravnatelja kontrolor, ki bo preiskal po deputaciji navedene nedostatke, naj stori to v prisotnosti delavske deputacije.

Končno izjavljajo zbrani, da se v bodoče oklenejo svoje stanovske organizacije, polom katere si pridobijo moralno in gnotno zaslobo.

Vršijo se sledeči shodi:

Ljubljana. Dne 3. marca 1912, ob 10. uri predpoldne shod čuvajev v gostilni pri Petriču. Poročevalca sodr. Petrič in Sojer.

*
**

Ljubljana. Dne 4. marca 1912 v gostilni pri Petriču shod južnoželezniških delavcev.

*
**

Trst I. Dne 7. marca 1912 v gostilni »International«, ulica Boccaccio 25, shod čuvajev in postajnih nastavlencev z dnevnim redom: Poročilo o državni konferenci čuvajev in o delovanju personalne komisije. 2. Predlogi in sklepi.

*
**

Gorica III. Dne 8. marca t. l. ob 8. uri zvečer se vrši **občni zbor** z dnevnim redom: 1. poročila odbora; 2. volitev novega odbora; 3. slučajnosti.

Čistnica uredništva.

Škofjaloka. Potrjujemo Vam, da nam sodr. Fran Hafner, skladiščni delavec še nikdar ni poslal ali pa pisal kakšen dopis, tem manj pa te, radi kojih je g. Ogorevc tako razjarjen, da bi imenovanega najraje kar odpustil iz službe.

Radi delavnega časa prizadetih vrhovstavnih delavcev v Škofjiloki bo naše tajništvo posredovalo na merodajnem mestu.

Naznanilo tajništva.

Vsem našim funkcionarjem in članom naznanjamo, da se nahaja železničarsko tajništvo in uredništvo »Železničarja« od danes

naprej v novem Delavskem domu ulica **Madonnina 15, II. nadstropje.**

Usebina št. 4. z dne 15. februarja 1912.

Članki: Vsem našim funkcionarjem, zaupnikom in članom na znanje! Trdnjava se ruši. Z južne železnice (Dalje). Proč s ključarji. Narodnjaška hinavščina. Železničarski dom. Državna konferenca čuvajskega osoblja.

Podlistek: Stavka v pustinji.

Dopisi: Narodnjaški velem in strateg Jaklič. Škofjaloka. Borovnica. Pragersko.

Domače vesti: Pozdrav. Velika nesreča na nabrežinskem kolodvoru. Ponesrečen lov na kaline. Železničarska usoda. Divača. Vlak ga je podrl.

Raznoterosti: Lokomotiva — morilka ptičev. Blagoslov današnjega družabnega reda. Angleski katoličan o socialistih. Čudno vprašanje v nagrado, Nesocialistična makulatura. Opuščene železnice. Porod v letalnem stroju. Pobožen recept proti druginji.

Zadružno gibanje: Od delavskih zadrug. Poročila o shodih: Trst I. Trst I. Jesenice. Ptuj.

Kavarna UNIONE - Trst

Ulica Caserma in ulica Torre Bianca

— Napitnina je odpravljena. —

Velika zbirka političnih in leposlovnih revij
— in časnikov v vseh jezikih. —

Železničarji!
Zahtevajte v vseh gostilnah, kavarnah in brivnicah strankine liste kakor: **Železničar** in **Zarja**.

Pozor sodrugi!

Slovenski železničar, ki se zanima za socialno vprašanje sploh, za delavsko gibanje za politične in gospodarske boje našega časa, za mišljenje in stremljenje delavskega ljudstva, naj naroči strankino glasilo

„ZARJA“

ki izhaja vsak dan ob polu 11. dopoldne in stane naročnina

celoletna K 18.—
polletna „ 9.—
četrtna „ 4.50
mesečna „ 1.50
za inozemstvo celoletno „ 30.—

in sicer s pošiljanjem na dom ali po pošti. Naročnino je pošiljati naprej.

Posamezna številka 6 vin. v administraciji in tobakarnah.

Vsak zaveden železničar bi moral biti naročen na „ZARJO“.

Izdajatelj in odgovorni urednik **Josip Kopač.**

Tiska **Dragotin Priora** v Kopru.